

NEGYVEN ÉV TÁJÉPÍTÉSZETI KUTATÁSAI AZ EGYETEMEN

FORTY YEARS OF ACADEMIC RESEARCH IN LANDSCAPE ARCHITECTURE

KOLLÁNYI LÁSZLÓ | BALOGH PÉTER ISTVÁN | CSEMEZ ATTILA |
JÁMBOR IMRE | SALLAY ÁGNES

A kari, intézeti tájépítészeti kutatások utóbbi 40 évének áttekintését érdemes talán egy kérdéssel kezdenünk: milyen tevékenységet és mit is jelent valójában a kutatás?

A tudományos definíciók szerint „kreatív és rendszeres munka, amelyet azért végezzünk, hogy növeljük a tudás mértékét” [1]. Mások szerint a kutatás „lépések összefoglaló fogalma, amelyet információk gyűjtésére és elemzésére használunk fel, hogy növeljük tudásunkat egy témával vagy problémával kapcsolatban” [2].

A kreatív rendszeres munka, az információ gyűjtése, elemzése, a problémamegoldás szükségessége egyaránt jellemzője a tájépítészeti tevékenységnek, kutatásnak is. Egyvalamivel azonban a tájépítészeti munka mindig több és összetettebb: esztétikai minőséget is teremt. A tájépítészet mint tudományterület ezért nehezen sorolható be a hagyományos tudományágak közé. Az agrártudományból indulva, az építészet, a műszaki tudományok, a környezettudomány, az ökológia, az esztétika területén „ingázik” ötvözve ezek sajátosságait. Talán emiatt éri néha az az alaptalan vád a terveket, az elméleti munkákat, a szakterületi kutatásokat, hogy sok szubjektív elemmel és kevés tudományos mércével is mérhető ismérvekkel rendelkeznek. Valójában azonban komoly megalapozó

tájépítészeti, környezeti kutatások nélkül egyetlen tájépítészeti alkotás, terv, vagy elméleti eredmény sem jöhetne létre. Jack Ahern neves kortárs amerikai tájépítész a következőket írta: „Tájakat változtatunk, építünk, új helyeket hozunk létre. Ezekben a folyamatokban gyakran nagymértékben beavatkozunk a táji folyamatokba. A beavatkozások léptéke változó: magába foglalja a kis telekszintű beavatkozásoktól kezdve a térségi, regionális, olykor vízgyűjtő szintű beavatkozásokat. A tervezés során olyan látszólag egyszerű kérdésekre szeretnénk választ kapni, hogy pl. mekkorának és milyen kialakításúnak kell lenni egy városi közparknak, hogy az ökológiai élőhelyként is számításba vehető legyen? Hogyan változtatják meg a területhasználatok a biodiverzitást? Milyen széles pufferterület szükséges egy zöldfolyosó mint élőhely védelméhez, vagy a vízminőség megőrzéséhez egy kisvízfolyás mentén? A kérdésekre adott válaszok legtöbbször új kérdéseket jelentenek. A természet komplexitása, a tájtervezés összetettsége megköveteli, hogy tájépítészként mindig az ökológiai alapelvek figyelembevételével tervezzünk. Tájépítészként ezért keressük az olyan tájökológiai modelleket, alapelveket, útmutatókat, „ököl szabályokat”, amelyeket a tervezési gyakorlatban is

When reviewing the past 40 years of academic research in landscape architecture, it is perhaps worth starting with a question: what kind of activity is research and what does it actually mean? The scientific definition is “creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge” [1]. Others say research is “a summary of steps used to collect and analyse information to increase our knowledge about a topic or problem” [2].

Creative and systematic work, the collection and analysis of information, and the need to solve problems are all characteristics of both landscape architecture and research. There is one thing, however, that makes landscape architecture even more complex: it also creates aesthetic quality. Landscape architecture as a discipline is therefore difficult to be classified among the traditional scientific fields. Originating from the agricultural sciences, it overlaps the fields of architecture, engineering, environmental science, ecology and aesthetics, combining their various features. It is perhaps for this reason that plans, theoretical work and research in the field are sometimes accused of having many subjective features and only few parameters that can be assessed by scientific standards. In reality, however, no work, plan or theory in the field could be produced without serious research grounded in landscape architecture and environmental studies. The renowned contemporary American landscape architect Jack Ahern wrote: “We change landscapes, we build and create new places. In doing so, we often interfere with landscape processes to a great extent. The scale of these interventions varies, ranging from those at the small, plot level to those at the district, regional, and sometimes water catchment area level. In planning, we want to answer seemingly simple questions such as what size and design should an urban public park have in order to be considered as an ecological habitat? How do various land uses change biodiversity? What is the width of the buffer area needed to protect a green corridor as a habitat or to maintain water quality along a small watercourse? The answers to the questions mostly raise new questions. The complexity of nature and of landscape planning require that we as landscape architects always design with ecological principles in mind. As landscape architects, we therefore seek landscape ecological models, principles, guidelines, and “rules of thumb” that can be used in our planning practice [3].” Therefore, research on ecology, sustainability, climate protection,

nature conservation, landscape protection, sociology, economics, aesthetics (and the list goes on), which inform planning, cannot be avoided in landscape architecture.

The history of higher education thus closely reflects the continuous development and enrichment of research fields, with education, research and planning moving side by side in a mutually supportive way.

According to the Institute’s website, the mission of landscape architecture education is “to train professionals able to identify and anticipate problems of land use, regional development, urban planning and global environmental challenges on a European, national and local scale; to manage landscape and environmental conflicts; to creatively shape landscapes and settlements; to conduct research and innovation in precision techniques for green space management; and to innovatively regenerate urban and rural environments and landscapes based on heritage and traditions”. This highly complex task requires equally diverse and extensive research activities. It is therefore no easy task to review the research activities and trends of the past period. This activity, known as “interdisciplinary research”, has been part of the school’s development from the very beginning and has been carried out as a reappearing stream, through research contracts, commissioned design activities and projects, and with the support of research funds, or through national or international grants, and more recently through PhD research. Whereas a few decades ago the outcome of a successful research were the planning documentation, research report, less often article or study, nowadays this has changed considerably and adapted to international trends. Today, only scientific publications that meet strict scientific metrics (Hirsch citation index, impact factor, or Q1, Q2 classification) are accepted in this field.

This overview of 40 years of research activity therefore inevitably draws on several sources. Moving back in time, resources become increasingly scarce, but the publications of the János Lippay, Imre Ormos and Károly Vas Scientific Sessions of the University of Horticulture were of great use concerning research in the early years. This academic event, held every two or three years since 1966, has followed the progress of academic research in the field and the development of research topics until the early 2000s. Later on, the increasing number of research fellowships at the Hungarian Academy of Sciences (‘Candidate of Sciences’), and more recently, PhD research topics provided a good basis for the inventory. The ‘4D’

time still influence the practice of landscape architecture. The diversity of topics may seem haphazard, but it does foreshadow that the dynamically evolving research in landscape architecture will not be reduced to a narrow field of study, but will be characterised by complexity and moving across boundaries. This is when Mócsényi's definition of landscape [7] was born, which reflected a whole new approach compared to the previous concepts rooted in geography. In retrospect, this was perhaps one of the significant periods in the history of research that offered something new and ground-breaking at almost every scale from the garden to the landscape. Although the aim of this summary is to review the academic research and publications only, it cannot be overlooked that the pocketbook of garden construction by Gy. Jancsó – S. Oláh – B. Jilly [8] was also published in this period, which was a sought-after title in second-hand bookshops for decades, alongside the 'Ormos book'.

At the conferences of the early seventies (Lippay Sessions in 1971 and 1973), renowned experts and guest speakers such as György Kiác, Dezső Radó, István Szentpétery or Péter Bercsek appeared. The fields of research became broader and more specialised. Topics included the organisation of large-scale modern garden construction and maintenance companies, the transplanting of old trees, problems of playground construction, irrigation and stereophotogrammetric survey methods. The 1973 conference featured names such as András Madas, István Láng and Imre Perényi. The concepts of landscape planning for recreation, environmental protection and nature conservation had appeared by then, but the majority of research topics focused on the establishment of green spaces related to the large-scale housing construction booming at the time and its technical implications. During this time, more than 115,000 residential units were built over a ten-year period [9], 70% of which were in housing estates. In retrospect, landscape design owes much to the phenomenon of large-scale housing construction, as the establishment of the separate course in 1963 was already due to the increased demand for professionals. In addition to the academic publications of the period, interesting works were also produced that were extremely influential in the practice of garden construction at the time. It is worth mentioning the book by Sándor Oláh, *The Garden of the One-Family House* [10] and the book by István Altörjai, András Balogh, Károly Farkas, and István Gallyas, illustrated with the graphics of Edit Szügyi, titled *Flower Garden, Leisure Garden* (1973), which has seen numerous editions since its first publication and is perhaps the most popular book on garden design in Hungary [11]. An important event in 1969 was the formation of the Pilis State Park Forestry, in whose establishment landscape planners played an active role.

felhasználhatunk [3]. A tervezést megalapozó ökológiai, fenntarthatósági, klímavédelmi, természetvédelmi, tájvédelmi, szociológiai, ökonómiai, esztétikai (és a sor ezzel korántsem zárul) kutatások ezért nem kerülhetők meg a tájépítészetben sem.

Az egyetemi oktatás története ezért szinte egybeforr a kutatási tématerületek folyamatos fejlődésével, gazdagodásával, az oktatás, kutatás és a tervezés egymást támogató, fej-fej melletti haladásával.

Honlapunk megfogalmazása szerint a tájépítészeti oktatás feladata a „tájhasználat, a területfejlesztés, az urbanisztika, a globális környezeti kihívások kontinentális, országos és helyi problémáinak felismerésére, előrejelzésére, a táji és környezeti konfliktuskezelésre, a tájak, települések kreatív alakítására alkalmas szakemberek képzése; a zöldfelületgazdálkodási precíziós technikák kutatása és innovációja; a települési és táji környezet érték- és hagyományalapú, innovatív megújítása”. E rendkívül komplex feladat hasonlóan változatos, szerteágazó kutatási tevékenységet követel meg. Az elmúlt időszak kutatási tevékenységének, ívének áttekintése ezért nem egyszerű feladat. Ez az „interdiszciplináris kutatásnak” nevezett tevékenység a kezdetektől végigkísérte a kar fejlődését, és mint „búvópatak” néha kutatási jellegű megbízásokon, néha megbízásos tervezői tevékenységeken, munkákon, néha OTKA, OMFB vagy más, egyéb alapok támogatásával, néha hazai vagy nemzetközi pályázatokon, utóbbi évtizedben PhD kutatásokon keresztül valósult meg. Míg néhány évtizeddel ezelőtt egy-egy munka, tervezési dokumentáció, kutatási jelentés, ritkábban cikk, tanulmány jelentette a kutatás sikeres végeredményét, addig napjainkra ez sokat változott, igazodott a nemzetközi trendekhez. Ma már csak a szigorú tudományometriai mutatóknak megfelelő (Hirsch citációs index, impact faktor, Q1, Q2 besorolás) tudományos publikációk az elfogadottak a szakterületen is.

A 40 év kutatási tevékenységének áttekintése ezért szükségszerűen több forrásra támaszkodik. Időben visszafelé haladva egyre kevesebb forrás állt rendelkezésre, de a kezdeti évek kutatásaira vonatkozóan a Kertészeti Egyetem Lippay János - Ormos Imre - Vas Károly Tudományos Ülésszakainak kiadványai jelentettek nagy segítséget (a továbbiakban: Lippay). Az 1966 óta két-három évente megrendezésre kerülő egyetemi rendezvény a 2000-es évek elejéig jól követi a szakterület egyetemi kutatásait, a kutatási tématerületek fejlődését. Később a szaporodó TMB ösztöndíjas kutatások (kandidátusi), majd a PhD kutatási témakörök jelentettek jó alapot a számbavételhez. A 2005 novemberében megalapított és napjainkig megjelenő '4D' Tájépítészeti és Kertművészeti Folyóirat pedig szinte már a teljes keresztmetszetét adja a kari/intézeti kutatási témáknak. Kiegészítésként a rendelkezésre álló információk alapján áttekintettük a kutatási

pályázatokat és a legfontosabb megbízásos kutatási munkákat is.

A Tájépítészeti Karon a kutatások leggyakrabban tanzséki megbízásként, illetve a doktori (PhD) képzés keretében folynak az intézet kutatási profiljához kapcsolódóan. A diszciplináris, a tananyagot és a tervezési módszertant fejlesztő kutatások mellett az intézet a tájépítészeti témakörbe tartozó alkalmazott kutatásokat is folytat.

A 40 év ívének felrajzolásához többszáz cikket, kutatási összefoglalót, PhD kutatást, tanulmányt tekintettünk át, amelyeket öt éves periódusokra bontva elemeztünk.

KUTATÁSOK A 80-AS ÉVEKET MEGELŐZŐ IDŐSZAKBAN

A tájépítészeti kutatások történetét érdemes azzal az időszakkal megelőző, de meghatározó eseménnyel kezdeni, hogy 1963-ban önálló szakként megalakult a Kertépítészeti Szak (28/1963. FM sz. utasítás). A kertészmérnök-képzés ettől kezdve két szakon: a természetési szakon és a kertépítészeti szakon folyt. Kertépítészeti kutatásokat önállóan először az 1965. évi „Lippai János” Tudományos Ülésszak előadásai között találhatunk. Egykori professzorok, mindenki által ismert tanárok, szakemberek nyitják ezt a később rohamosan bővülő, mélyülő kutatási listát. Ormos Imre ekkor a kerttervezés általános problémáit mutatta be, Mócsényi Mihály a víznek, mint energia-transzformátornak a tájrendezésben betöltött szerepét taglalta, Csóti László az egészségügyi intézmények zöldfelületeinek tervezési kérdéseivel foglalkozott, Dalányi László a lakóterületek és az országos lakásépítési program zöldterületi vonatkozásait ismertette. Virág János a játszóterek vízállományaival, Balogh András pedig a kerti díszekkel foglalkozott. 1966-ban Ormos Imre a városklíma és a zöldfelületek kapcsolatáról, a klímajavításról írt [4]. Ez az az időszak, amikor 1967-ben megjelent 2. bővített kiadásban Ormos Imre átfogó kertépítészeti szakkönyve [5], amely szinte kanonikus alapműve a tájépítészeti szakmának. Mócsényi Mihály – 1966-ban – ír a „társadalmi fejlődés és a tájalakulás kölcsönhatásáról” [6], a tájépítész szerepéről: „A tájrendezőnek az a hivatása, hogy a bioszférapotenciálját a társadalom hasznára, a táj jólléti hatásait az ember előnyére, örömére fenntartsa, növelje.” Az ekkor megjelent tájpotenciál, a jóllét és a fenntarthatóság elvei a mai napig átszövik a tájépítészeti gyakorlatot. A témák változatossága talán csapongónak tűnik, de előre jelzi, hogy a dinamikusan fejlődő tájépítészeti kutatás nem fog leszűkülni egy parciális tudományterületre; a komplexitás, a határterületeken történő mozgás a kutatások meghatározója lesz. Ekkor született meg a Mócsényi-féle tájfogalom [7] is, amely megközelítésében teljesen új szemléletet tükrözött a korábbi földrajzi alapú megközelítésekhez képest. Utólag visszatekintve talán ez volt az egyik olyan meghatározó időszak a kutatás

Journal of Landscape Architecture and Garden Art, established in November 2005 and still being published today, gives a nearly complete cross-section of the research activities of the faculty/institute. In addition, we have also reviewed the available information on research proposals and the major research projects commissioned.

At the Institute of Landscape Architecture, Urban Planning and Garden Art, research is most often carried out as a department commission or as part of doctoral (PhD) studies related to the research profile of the Institute. In addition to research in the fields of the discipline, and the development of curricula and planning methodology, the Institute also conducts applied research in landscape architecture.

To trace the history of the 40 years, we reviewed several hundred articles, research summaries, PhD theses and studies, and analysed them in five-year periods.

RESEARCH BEFORE THE 1980S

It is worth mentioning that in 1963, prior to the period in focus, the independent garden design course was established as a significant milestone (Decree No.28/1963 of the Hungarian Ministry of Agriculture). From then on, horticultural engineers were trained in two separate courses: horticultural production and garden design. Research in landscape and garden design first appeared in its own right among the papers presented at the “János Lippai” Scientific Session in 1965. This rapidly expanding and deepening list of research is opened by a number of well-known professors, teachers and experts. Imre Ormos discussed the general questions of garden design, Mihály Mócsényi addressed the role of water as an energy transformer medium in landscape planning, László Csóti dealt with the design problems of green spaces in health care institutions, and László Dalányi presented the green space aspects related to residential areas and the national housing programme. János Virág covered the use of water in playgrounds and András Balogh explored the topic of garden ornaments. In 1966, Imre Ormos wrote about the relationship between urban climate and green spaces, and about improving the climate [4]. It was during this period that the 2nd expanded edition of Imre Ormos's comprehensive garden design textbook [5] was published in 1967, which is considered to be a fundamental guide to the profession of landscape architecture. Mihály Mócsényi, in 1966, writes about the “interaction between societal development and landscape transformation” [6], and about the role of the landscape architect: The mission of the landscape architect is to maintain and increase the potential of the biosphere for the benefit of society, and the well-being effects of landscape for the benefit and pleasure of man. The principles of landscape potential, well-being and sustainability that emerged at the

történetében, amely a kerttől a táji léptékig szinte minden szinten újat, korszakalkotót tudott felmutatni. Bár a cél az volt, hogy ebben az összefoglalóban csak az egyetemi kutatásokat, publikációkat tekintsük át, de nem lehet nem megemlíteni, hogy szintén ez az az időszak, amikor megjelent Jancsó Gy.-Jilly B. Oláh S. kertépítő zsebkönyve [8], amely évtizedekig az „Ormos könyv” mellett az antikváriumok keresett kiadványa volt.

A hetvenes évek elején konferenciáin (Lippay 1971, 1973). olyan új neves szakemberek, vendégelőadók nevével találkozhattunk, mint Kiáczy György, Radó Dezső, Szentpétery István vagy Bercsek Péter. A kutatási területek is szélesedtek, specializálódtak. A témák között a korszerű kertépítő és fenntartó nagyüzemek szervezése, az idős fák átültetése, a játszótérépítési problémák, az öntözés, a sztereofotogrammetrikus felmérési módszerek egyaránt szerepeltek. Az 1973-as konferenciát már olyan nevek fémjelezték, mint Madas András, Láng István és Perényi Imre. Itt már megjelent az üdülőtáj-tervezés, a környezetvédelem, a természeti környezet védelmének fogalma is, de a kutatási témák inkább az ekkor kicsúcsosodó tömeges lakásépítéshez kapcsolódó zöldfelületek létesítésére és annak műszaki kérdései irányultak. Ebben az időszakban (1969-1983) csak Budapesten több mint 101 ezer panellakás épült [9]. A kertépítéssel szoros kapcsolatban sokat köszönhetett a tömeges lakásépítésnek, hiszen már az 1963-as önálló szakalapítás is ennek a megnövekedett szakemberigénynek volt köszönhető. A korszak egyetemi publikálásain kívül olyan érdekes munkák is születtek, amelyek rendkívül meghatározóak voltak az akkori kertépítési időszak gyakorlatában. Érdemes megemlíteni Oláh Sándor: A családi ház kertje című könyvét [10] és Altörjái István, Balogh András, Farkas Károly, Gallyas István szerzők nevével fémjelzett és Szügyi Edit grafikáit tartalmazó Virágoskert, pihenőkert című könyvet (1973), amely első megjelenése óta is számtalan kiadást ért meg, és talán a legnépszerűbb hazai kertépítési könyvnek is tekinthető [11]. Fontos esemény, hogy 1969-ben létrejött a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság, amelynek megalakításában a tájtervezők aktív szerepet vállaltak.

A 70-es évek második felének tudományos közleményeiben már megfigyelhető a nagyobb rendszerben történő gondolkodás, a tájhasznosítási alapú tájbeosztás kialakításának szükségessége is. Új fogalmak jelentek meg (lakótáj, termelőtáj, üdülőtáj), és megkezdődtek az üdülőtáj-értékelési kutatások is. A 68-as új gazdasági mechanizmus eredményezte megnövekedő üdülési igények a döntéshozó politikusok és szakemberek figyelmét ugyanis az üdülőtérületek tervezése felé fordította. Nem volt ez példa nélküli, hazánkban kívül sem. Ebben az időszakban kezdtek először beszélni az USA-ban is az üdülési terhelhetőségről [12]. A városi zöldfelületek problémái

mellett már a mezővédő erdőfásításokról, az erdőterületek jóléti szerepéről is olvashatunk kutatási eredményeket. Ez az az időszak, amikor a Pilisi Parkerdő legnagyobb fejlesztései történnek; volt olyan időszak, hogy Madas László igazgató négy tájépítésszt is foglalkoztatott egyszerre. A piacon olyan új, hiánypótló szakkönyvek jelentek meg, mint Pirk Ambrus: Ötletek a kert berendezéséhez [13] vagy Babós Lajos: Kertépítészeti geodézia című könyve [14]. Az időszakból fennmaradt kevesebb tudományos publikáció talán annak is köszönhető, hogy a későbbi korszak meghatározó, iskolaalapító tanárai (Csemez Attila, Jámbor Imre) még a Drezdai Műszaki Egyetemen (NDK) végzik kutatásaikat, írják kandidátusi dolgozataikat [15] A korszak talán legfontosabb jogszabálya, az első környezetvédelmi törvény [16] is ekkor, 1976-ban született meg. Ebben a „táj” már önálló témakörként szerepelt, jól mutatva a szakterület növekvő súlyát.

AZ 1980-85-ÖS ÉVEK, IFLA KONFERENCIA

A kutatást is meghatározó esemény volt, hogy a szakot 1982-ben Táj- és kertépítészeti szakká nevezték át. A korábbi Táj- és Kertépítészeti Tanszékből megalakult a Kertépítészeti Tanszék és a Tájrendezési Tanszék, ami előre jelezte a későbbi szakirányosodást és a kutatási tevékenységek (objektum és táj) markánsabb szétválását. Erre az időszakra esik a hazai tájépítészet nemzetközi nyitásának, bemutatkozásának eddigi legnagyobb eseménye, az 1984-ben Siófokon megrendezett 22. IFLA Világkonferencia is. A magyarországi tájépítészet sikerességét és ezen belül az egyetemi kutatások színvonalát is jellemzi, hogy a konferencia megrendezésre kerülhetett egy akkori, szocialista blokkon belüli országban. Az időszak kutatási munkáiban, publikációiban a leggyakoribb szakkifejezések a regionális tájvédelmi kutatás, a tájrendezés tanulmányterv [17], az üdülési tájterhelhetőség [18], a rekultiváció, az optimális területhasználát-vizsgálat [19], a távérzékelési eljárások, tájértékelési módszerek, történeti kert-kutatás és rekonstrukció, települési zöldfelületrendezés, agglomerációs kutatások voltak, de visszatekintve érdekes olvasni, hogy például az előregyártott kiselemes burkolóelemek térhódítása is ekkor kezdődött el. A tájépítészet terminus technicus-a számos olyan új kifejezéssel bővült, amely ezeknek a kutatási eredményeknek a következménye, hozadéka volt. Ilyen kifejezések a tájterhelhetőség, a tájértékelés, a tájbaillesztés [20], a kertrekonstrukció, rekultiváció, a zöldfelületi ellátottság, a zöldfelületrendezés, zöldfelületi rendszer, kondicionáló zöldfelületek vagy a zöldfelület-fenntartás [21]. Ekkor született meg a mai napig is használt fogalom az egyedi tájérték [22]. A tájépítészet súlyának a növekedését jelzi, hogy 1982-ben - történetében először - már önálló Táj- és Kertépítészeti alszekcióban, 1988-ban Tájrendezési

It can be observed in the academic publications of the second half of the 1970s, that there was a need for a more systemic approach and for developing a landscape classification based on land use. New concepts were introduced (residential landscape, productive landscape, recreational landscape) and research on the assessment of recreational landscapes was launched. The increased demand for recreation resulting from the New Economic Mechanism of 1968 turned the attention of policy makers and professionals towards the planning of recreational areas. This was not unprecedented, even outside Hungary. It was also during this period that recreational carrying capacity was first being discussed in the USA [12]. In addition to issues of urban green spaces, research has also been published on shelterbelts and the role of forest areas in well-being. This was the time when the Pilis State Park Forestry underwent its most significant developments, with a period when Director László Madas employed as many as four landscape architects simultaneously. The market has seen the publication of new gap-filling reference books such as Ideas for Garden Design by Ambrus Pirk [13] and Geodesy for Landscape Design by Lajos Babós [14]. The relatively few scientific publications from this period may be due to the fact that the influential founding professors of the later period (Attila Csemez, Imre Jámbor) were still researching and writing their theses at the Technical University of Dresden (GDR) [15]. The first Environmental Protection Act [16], which is perhaps the most important piece of legislation of the era, was also passed in 1976. It included 'landscape' as a separate topic, demonstrating the growing importance of the field.

THE YEARS 1980-1985 AND THE IFLA CONGRESS

It was a decisive event also in terms of research when the name of the course was changed to Landscape Planning and Garden Design in 1982. From the former Department of Garden Design and Landscape Planning, the separate Department of Garden Design and Department of Landscape Planning were established, which foresaw the future specialisation of the training and the more distinct division of research activities (scales of landscape design and landscape planning). This is the period when the 22nd IFLA World Congress in Siófok, the most important occasion for landscape architecture in Hungary for being introduced to the international scene, took place in 1984. The success of Hungarian landscape architecture, including the quality of academic research, is also reflected by the fact that it was possible to organise the Congress in a country within the Socialist Bloc of the time. In the research reports and publications of the period, the most frequently used terms are research on regional landscape protection, landscape plan [17], landscape capacity for

recreation [18], landscape restoration, analysis of optimal land use [19], remote sensing techniques, landscape assessment methods, research and restoration of historic gardens, urban green space network planning and research on conurbation, but it is interesting to read that precast small paving slabs, for example, also started to be popular around this time. The technical vocabulary of landscape architecture was enriched by several new terms that emerged as a result of these research activities. These include landscape capacity, landscape assessment, integrating development into the landscape [20], garden reconstruction, landscape restoration, green space per capita, green space network planning, green spaces that mitigate adverse environmental conditions, or green space maintenance [21]. The concept of unique landscape feature, still used today, was coined at the time [22]. The growing importance of landscape architecture is indicated by the fact that in 1982, for the first time in the history of the Lippay Days, papers were delivered in a separate sub-session on Landscape and Garden Design, and in 1988 that on Landscape Planning and Garden Design. The human resources available for research were also increased, with the first recipients of the Hungarian Academy of Sciences fellowships for further scientific training joining the staff at the departments. Erzsébet Gergely was the first aspirant starting in 1983, investigating the consequences of the changes in the hydrological regime of the Tolna Sárvíz Region on the climate of the region, and later Éva Konkoly Gyúró studied the landscape history of the Zemplén Hills. This is the period when large-scale regional research commissions related to state investments started. The first piece of research that defined this particular era was a study on the landscape plan of the region impacted by the Gabčíkovo-Nagymaros Water Dam [23]. The project's significance is demonstrated by the fact that it is the first regional plan of its kind commissioned by the state to be coordinated by landscape architects. In less than twenty years, the profession in Hungary, which started out with garden design, reached the point of preparing and coordinating a plan of national significance. Thanks to László Dalányi, the 1983 decree of the Ministry of Construction and Urban Planning, which is extremely important for professional practice, was issued, making licensed landscape architects eligible for planning in the fields of local planning, regional planning and landscape and green space network planning [24].

THE YEARS 1985-1990

The scientific communications of the period have seen the consolidation and deepening of existing fields of research as well as the emergence of new research areas and, in line with this, the development of new terminology and the expansion of the professional language. The

és Kertépítészeti alszekció keretében hangzottak el az előadások a Lippay napokon. A kutatás humán erőforrása is szélesedett, ebben az időszakban jelentek meg az első MTA tudományos továbbképzési ösztöndíjasok a tanszékeken. Első „fecskeként” 1983-tól Gergely Erzsébet a Tolnai Sárvíz vízháztartás változásának a klímaváltozásra gyakorolt következményeit kutatta, később Konkoly Gyúró Éva a Zemlén tájtörténetét vizsgálta aspiránsként. Ez az az időszak, amikor megkezdődtek az olyan nagyobb léptékű, nagy térségre kiterjedő, külső megbízásra történő kutatások, amelyek valamilyen állami beruházáshoz kapcsolódtak. Az első ilyen korszakot meghatározó kutatási munka a Gabcikovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszerrel érintett térség tájrendezési tanulmányterve volt [23]. A terv fontosságát jelzi, hogy ez az első olyan regionális jellegű terv, amely tájépítészek által koordinálva készült konkrét állami megrendelésre. A hazai, egykor kertépítészeti tervezésből kiinduló szakma alig húsz év alatt eljutott odáig, hogy országos tervet készítsen, koordináljon. Ekkor jelenik meg – Dalányi Lászlónak köszönhetően – a szakmagyakorlás szempontjából rendkívül fontos 1983-as ÉVM rendelet, amely a tervezési jogosultságot, a településtervezési, a regionális rendezési és a táj és zöldfelület szaktervező témakörökben a tájépítész végzettséget neve-síti [24].

AZ 1985-90-ES ÉVEK

Az időszak tudományos közleményei a meglévő kutatási területek megerősödését, mélyülését és új kutatási területek és ezzel összhangban további új szakkifejezések kialakulását és a szaknyelv bővülését jelentették. A kutatási időszak eleje még nem mutatja, hogy a rendszerváltozás turbulenciája később mennyire átalakítja majd a kutatások szerkezetét, profilját is. Készülnek továbbra is a kisebb kutatási munkát jelentő rendezési tervmunkarészek (Tájrendezési és környezetvédelmi munkarészek). A zöldfelületrendezés [25], a városi zöldfelületek, a környezetvédelem, a mezőgazdasági területek zöldfelületeinek rendezése, a holtágak üdülési hasznosítása kutatásai mellett azonban új területként megjelenik a tájesztétikai, tájjelleg [26], a tájképvédelem [27] és a tájképi potenciál-kutatás [28] is. A tájba-illesztéssel (létesítmények tájba-illesztésének kérdésével), mint új kifejezéssel is ezekben az években találkozhatunk először [29]. A vízzel és elsősorban a Nagymaros-Gabcikovo-val kapcsolatos létesítményekhez kapcsolódó kutatások a tanszéki kutatásokban is egyre nagyobb jelentőséget kapnak [30, 23]. A térségi jellegű tájváltás- és tájtörténetkutatásokat tovább erősítik a TMB ösztöndíjasok kutatásai [31]. Fontos megemlíteni, hogy ekkor került megrendezésre Szolnokon a meghatározó jelentőségű Országos Zöldfelületi Konferencia [32], amelyen számos tájépítész munkatárs kutatási eredménye került ismertetésre (Balogh Á., Csillik M.,

Csima P., Csemez A., Jámbor I., Mayer A-né., Józsa M.-né, Kokics T., Morvay I., Szabó I., Wenszky Á.).

AZ 1990-95-ÖS ÉVEK

Az időszak legfontosabb eseménye, hogy a kormány 1059/1992. (X. 27.) számú határozata alapján önálló kar-ként megalakult Tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési Kar. Az önálló karrá válás, függetlenedés, a pénzügyi keretek lassú javulása és természetesen a rendszerváltás utáni kinyíló lehetőségek a kutatásra is jelentős hatással voltak. A kutatások szélesedését jelzi, hogy a Lippay előadások hamarosan már három önálló szekcióban (Tájvédelem és természetvédelem, Települési zöldfelületek, Történeti kertek, tájak) hangzottak el, és az előadások száma minden eddigi konferenciánál magasabb. Külföldi előadók is szép számmal képviseltették magukat a szakmai napokon (Ausztria, Németország, Szlovákia). Megrendezésre került, 1992-től évente, a Térinformatika a felsőoktatásban szimpózium is az egyetemen – mutatva ezzel a kutatás megnövekedett súlyát olyan területeken is, amely nem közvetlenül kapcsolódott a tájépítészeti „alapkutatásokhoz”. Ezzel együtt természetesen olyan új kifejezések honosodnak meg, és teljesednek ki a tájépítészetben, mint a térinformatika [33], az egyedi tájérték, a tájökológia, a településszociológia, a vizuális értékelés. Ebben az időben születik meg az első egyedi tájérték-felmérés irányelv is [34]. Az egyedi tájérték-felmérések azóta is gerincét képezik a tájvizsgálatoknak, és folyamatosan készülnek az egyetemi kutatások, tervezések keretében. A zöldfelületek, a történeti kertek, a temetőkertek terveit bemutató kutatások mellett olyan érdekes kutatásokkal is találkozhatunk, mint az akkor tervezett világkiállítási terület vizsgálata, vagy az MO nyomvonalának környezetvédelmi kérdései, vagy éppen Pest megye környezetállapotának javítását célzó nemzetközi kutatási együttműködés [35]. Budapesten ekkor indult a kerületi fejlesztési tervek készítése, és az ahhoz kapcsolódó zöldfelületi és környezetvédelmi munkarészek készítése [36, 37], de találkozhatunk már az első köztérfejlesztési projektekkel is [38]. Kutatások történtek minisztériumi megbízásra a zöldfelületek terhelhetőségének vizsgálatára [39]. A kutatásokban új színfoltként jelent meg az OTKA támogatott kutatás, amelyet már szakmai kiválóság alapján pályázattal lehetett elnyerni [40]. Ebben az időszakban az elnyerhető plusz állami források másik formája az OMFB támogatott kutatás volt [41], amelyben szintén sikeresen vett részt a kar. Ez az időszak az új típusú térségi tervek (regionális és tájrendezési terv) készítésének hőskorszaka is. E tervek a meglévő vagy tervezett nemzeti parkok vagy üdülőkörzetek területére készültek kísérleti jelleggel. Talán ezek voltak az első olyan nagyléptékű tervezési, kutatási munkák, amelyek éveken keresztül, több tervezési fázisban és dokumentálással, 6-8 vagy több szakember, szakterület

early years of the period do not yet indicate the extent to which the turbulence caused by the change of the political regime will later transform both the structure and the profile of research. Work continued to be delivered for discipline-specific sections (Landscape and Environment) of Local Plans, which represent minor research work. However, in addition to research on green space network planning [25], urban green spaces, environmental protection, the planning of green spaces in agricultural areas, and the recreational use of oxbow lakes, research on landscape aesthetics, landscape character [26], protection of the visual amenity of the landscape [27] and visual potential of the landscape [28] were also emerging as new topics. It was also during these years that the term ‘integrating development into the landscape’ was first introduced into the terminology [29]. Research related to water, and in particular, to the Nagymaros-Gabcikovo facilities, is also gaining importance among the research activities of the departments [30, 23]. Research on regional landscape change and landscape history is further enriched by the work of the research fellows at the Hungarian Academy of Sciences [31]. It should be mentioned that the seminal National Conference on Green Spaces [32] was held in Szolnok during this period, where the findings of several landscape architects were presented (Á. Balogh, M. Csillik, P. Csima, A. Csemez, I. Jámbor, A. Mayer, Mrs. M. Józsa, T. Kokics, I. Morvay, I. Szabó, Á. Wenszky).

THE YEARS 1990-1995

The most important event of the period was the establishment of the Faculty of Landscape Architecture, Protection and Development as a separate faculty under the Government Decision No. 1059/1992 (X. 27.). Becoming an autonomous faculty, the gradual improvement of the financial conditions and, of course, the opening up of opportunities after the change of the political regime had a considerable impact on research. The broadening of research is reflected in the fact that the Lippay Sessions were soon held in three separate sections (Landscape and Nature Conservation, Urban Green Spaces, Historic Gardens and Landscapes) and the number of speakers was higher than at any previous conference. A number of foreign speakers were also present at the professional days (from Austria, Germany and Slovakia). Starting in 1992, the annual Symposium on Geographical Information Systems in Higher Education was also organised at the University, demonstrating the increased emphasis of research in areas not directly related to the “basic research” in landscape architecture. Alongside this, new terms such as geographical information systems [33], unique landscape features, landscape ecology, urban sociology and visual assessment were taking root and becoming fully established in landscape architecture. The first guidelines for the

assessment of unique landscape features were also issued at this time [34]. Unique landscape feature surveys have remained the backbone of landscape assessment and are produced on an ongoing basis in the context of academic research and planning. In addition to research on green spaces, historic gardens and cemeteries, there are other interesting studies such as the analysis of the site designated for the World Expo, the environmental issues of the Mo motorway or the international research cooperation to improve the environmental conditions of Pest County [35]. In Budapest, the preparation of district development plans and the related sections of green space network development and environmental protection was launched at this time [36, 37], but we can already see the first public space development projects [38] as well. Research was commissioned by the Ministry to study the carrying capacity of urban green spaces [39]. The National Basic Programme for Scientific Research (OTKA) offered a new type of funding, which could be awarded on the basis of professional excellence [40]. Another form of additional public funding during this period was available through the National Committee for Technical Development (OMFB) [41], which the faculty also successfully applied for. This period was also the heyday of new types of spatial plans (regional and landscape plans). These plans were developed on an experimental basis for existing or projected national parks or recreational districts. They were perhaps the first large-scale planning and research projects to be carried out over a course of years, with several planning phases and documentation, involving 6-8 or more experts and disciplines [42, 43, 44]. (Ironically, despite the success of the plans, the regional landscape plan as a genre has disappeared from planning practice). The dissemination of the achievements continued not only in research reports and conference publications that reach a narrow audience, but also in a series of books promoting garden design and garden culture in Hungary [45].

THE YEARS 1995-2000

The period is crucial, perhaps not so much in terms of research as of legislation. It was then that the fundamental legal framework that governs landscape architects’ practice to this day was laid down. In 1995, legislation was passed on the protection of the environment, in 1996 on nature conservation, in 1997 on the development and protection of the built environment, and on the National Code on Local Planning and Building (OTÉK). Research at the urban level continued with green space research related to urban regeneration schemes, historic gardens, and open space design [46]. The renovation of playgrounds and school gardens, the accessibility of playgrounds and the need to develop standards had an increasingly important role in research. At the landscape

bevonásával készültek [42, 43, 44]. (A sors iróniája, hogy a sikeres tervek ellenére a regionális tájrendezési terv, mint műfaj eltűnt a tervezési gyakorlatból). Az eredmények megjelenítése nemcsak a szűk kört elérő kutatási jelentésekben, konferencia-kiadványokban folytatódott, hanem sorban jöttek, jelentek meg a kertépítészet, kertkultúrát népszerűsítő hazai könyvek is [45].

AZ 1995-2000-ES ÉVEK

Az időszak meghatározó jelentőségű, talán nem is kutatási, hanem inkább jogalkotási szempontból. Ekkor születtek meg azok az alapvető jogszabályok, amelyek a mai napig meghatározzák a tájépítésszek tervezési tevékenységét. 1995-ben a környezet védelméről, 1996-ban a természet védelméről, 1997-ben az épített környezet alakításáról és védelméről, és az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK) születik jogszabály. A település szintű kutatásokban folytatódnak a városrehabilitációs projektekhez kapcsolódó zöldfelületi kutatások, történeti kert kutatások, szabadterv tervezések [46]. A játszóterek, iskolakertek felújítása, a játszóterek akadálymentesítése, a szabványok kialakításának szükségessége egyre nagyobb súllyal jelenik meg a kutatásokban. Tájji léptékben a területhasználat optimalizálása, a területi tervezéshez kapcsolódó kutatások, a tájképvédelem, a tájgazdálkodás, természetvédelmi tervezés és a térinformatikai kutatásokra helyeződik a hangsúly. A kutatásokban olyan új hívószavak jelennek meg, mint a vidékfejlesztés [47, 48, 49] és mint a 92-es Rió-i konferencia után rohamosan elterjedt fenntarthatóság fogalma. A törvények adta új lehetőségként elkészül néhány minta jellegű térségi tájterhelhetőségi vizsgálat is [50, 51]. A jövőbeni EU csatlakozás előkészítéseként Láng István akadémikus kezdeményezésére „Zöld Belépő [52]” kutatás indul, amely új stratégiára és az ehhez illeszkedő, ennek gyakorlati megvalósítási kereteket adó megoldásokra, rendszerek kidolgozása tesz javaslatot. Ezt az új stratégia keretet „multifunkcionális mezőgazdálkodásnak, környezet- és tájgazdálkodásnak” nevezik el. 1997-ben megjelenik Csemez Attila tollából az első olyan hiánypótló és átfogó jellegű tankönyv a tájtervezésről, tájrendezésről [53], amely a több évtized alatt összegyűlt területi tervezési, tájhasználati tudást rendszerezi. Az egyetemi jegyzetekbe is fokozatosan átkerülnek a kutatási eredmények; megjelenik az első Tájrehabilitáció jegyzet [54]. Az egyéni külföldi kutatási ösztöndíjak elnyerése új lehetőséget biztosít a nemzetközi kapcsolatfelvételre (ÖAAD [55], DAAD [56]).

AZ 2000-2005-ÖS ÉVEK

A kor meghatározó eseménye, hogy az egyetemi integráció keretében, tíz kar egyesítésével, gödöllői székhellyel 2000-ben létrejött a Szent István Egyetem (SZIE), aztán rövid idő múlva, 2003-ban a SZIE szervezetéből kiválva

csatlakozott a kar a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemhez, és megalakult a Budapesti Corvinus Egyetem. A tudományos kutatások új rendszerének kialakulása is ugyanakkor erre a turbulens időszakra esett. 2000-ben Jámbor Imre kidolgozta és bevezette a szakmai nevezéktanba és gyakorlatba a „szabadterv” kategóriáját, mint a települések térszerkezetének alkotó elemét és a komplex tájépítészeti tervezés tárgyát [57]. A korábbi akadémiai TMB ösztöndíjak helyett 2002-ben létrejött az új forma: a PhD képzés, és megalakult az Interdiszciplináris Agrártudományok Doktori Iskola (a név 2007-től Tájépítészeti és Döntéstámogató Rendszerek Doktori Iskola, majd 2009-től Tájépítészeti és Tájökölógiai Doktori Iskola), amely később a kutatások fő, intézményesített helyszíne lesz. Ettől kezdve a posztgraduális képzésbe, a meghirdetett kutatási témákra jelentkezés és kutatási terv alapján vették fel a hallgatókat. A kutatási témák kapcsolódtak a tanszékek, oktatók kutatási feladataihoz – elősegítve ezzel kutatói munkacsoportok, műhelyek kialakítását. Az azóta eltelt 22 év bizonyította az új rendszer sikerét. Az eltelt időszak alatt több mint 70 PhD ösztöndíjas védte meg sikeresen disszertációját, ami évi 4-6 új aspiráns felvételét, védését jelenti. A kutatási témák is egyre változatosabbak. A vizsgált időszakban a fenntartható városi kistérségek, a kommunális szilárd hulladék elhelyezéssel kapcsolatos tájrendezési feladatok, és a szabadterek szerepváltozásaival kapcsolatos kutatásokban születettek sikeres védések. Az időszak legjelentősebb politikai változása, hogy hazánk csatlakozott az Európai Unióhoz 2004-ben. A csatlakozás előkészítéseként nemzetközi kutatási projektek kezdődnek, amelyek új lehetőségeket nyitottak a kutatásban (Phare CBC program [58]). A tájépítészeti oktatásfejlesztés területén is gyorsan megtörtént a külföldi kapcsolatépítés, együttműködés a korábbi kapcsolatokra alapulva. Az elsősorban oktatási együttműködésként induló Le Notre-projekt [59] napjainkra már kutatási intézménnyé bővült [60]. A nemzetközi együttműködésekben további új perspektívát nyitott a FABOS Landscape Planning and Greenway Symposium, amely 2004-től kerül három évente folyamatosan megrendezésre amerikai és hazai konferencia-helyszínnel felváltva. A nemzetközi konferencia kiváló lehetőséget nyújt a hazai, a külföldi kollégák és PhD hallgatók kutatási eredményeinek ismertetésére. A külföldi konferenciák mellett a hazai konferenciák sora is bővült, 2004-ben megrendezésre kerül az I. Tájökölógiai Konferencia [61], amelynek szervezésében Csima Péter és kollégái is jelentős részt vállaltak. A három évente megrendezésre kerülő konferencia a mai napig a térségi léptékű táji kutatásokat bemutató seregszemle. Az egyetemi kutatások tématerülete is folyamatosan bővült, a korábbi kutatási területek mellett olyan új területek jelentek meg, mint a golfpálya-tervezés, a gyógyfürdők zöldfelületeinek tervezése [62],

scale, the focus areas were land use optimisation, spatial planning, protection of visual amenities of the landscape, landscape management, nature conservation planning and GIS research. New buzzwords emerged in research, such as rural development [47, 48, 49] and the concept of sustainability, which had been gaining ground rapidly since the Rio Conference in 1992. A number of regional landscape capacity pilot studies [50, 51] were also produced in response to the new opportunities offered by the legislation. As part of the preparations for the future EU accession, a research project called ‘Green Entry’ [52] was launched on the initiative of academician István Láng, which proposed a new strategy and the development of appropriate solutions and systems to provide a practical framework for its implementation. This new strategic framework was called “multifunctional agriculture, environmental and landscape management”. To fill a long-lasting gap, in 1997, Attila Csemez published the first comprehensive textbook on landscape planning [53], which systematically summarizes the knowledge on spatial planning and land use accumulated over several decades. Research results were also gradually incorporated into university course materials as the publication of the first Landscape Restoration textbook [54] demonstrates. Obtaining individual grants for research abroad provided a new opportunity to make international contacts (ÖAAD [55], DAAD [56]).

THE YEARS 2000-2005

A significant event of the time was the establishment of the Szent István University (SZIE) in 2000, in the framework of the national university integration policy, by uniting ten faculties, and with the centre in Gödöllő. A short time later, in 2003, the Faculty left the SZIE and joined the Budapest University of Economics and Public Administration, and thus Corvinus University of Budapest was formed. The new framework for scientific research also emerged during this turbulent period. In 2000, Imre Jámbor defined and introduced the concept of ‘open space’ into professional terminology and practice as a component of urban spatial pattern and as a subject of complex landscape planning [57]. In 2002, the research fellowships of the Hungarian Academy of Sciences were replaced by a new kind of PhD training at the newly formed Interdisciplinary Doctoral School of Agricultural Sciences (from 2007 the name was changed to the Doctoral School of Landscape Architecture and Decision Support Systems, and from 2009 to the Doctoral School of Landscape Architecture and Landscape Ecology), which later became the main institutional platform for research. From then on, students were admitted to the postgraduate programme on the basis of an application and a research plan for the research topics announced. The research topics were

linked to the research tasks of the departments and lecturers, thus facilitating the formation of research teams and working groups. Over the 22 years that have followed, the system has proven to be successful. In the period since then, more than 70 PhD candidates have successfully defended their theses, that is 4-6 new PhD students were admitted and the same number of candidates defended their theses per year. Research topics also became increasingly diverse. During the period in question, successful theses were written on sustainable urban micro-regions, landscape planning tasks related to municipal solid waste disposal, and the changing role of open spaces. The most significant political change in the period was Hungary’s accession to the European Union in 2004. In preparation for the accession, international research projects were launched, which opened up new opportunities (Phare CBC programme [58]). In the field of landscape architecture education development, foreign ties and cooperation were also established quickly, building on previous contacts. The Le:Notre project [59], which first started out mainly as an educational collaboration, has now grown into a research institute [60]. The FABOS Landscape Planning and Greenway Symposium, which has been held every three years since 2004, alternating between conference venues in the USA and Hungary, opened up a new perspective in international cooperation. The international conference provides an excellent opportunity to present the research results of colleagues and PhD students from home and abroad. In addition to conferences abroad, the number of Hungarian conferences also increased. The 1st Conference on Landscape Ecology [61] in 2004 was held, with Péter Csima and his colleagues taking a major part in the organisation. The conference, which takes place every three years, is still the showcase for landscape research on a regional scale. The scope of academic research continued to expand with new areas such as golf course design, design of green spaces for spas [62], design of green roofs, regeneration of brownfield sites, green belt [63] and green ring research, development of landscape indicators [64], studies on the impacts of wind turbines or the beginnings of research on landscape typology and landscape character. The diversity and expansion of research topics illustrates the discipline’s ability to adapt to the changing socio-economic context and to new challenges. New forms and channels for disseminating research results were also emerging, one of which was the publication of standards. Standards on terms related to general landscape protection [65] and on the aesthetic assessment of landscapes [66] were also published, in which university staff contributed. Perhaps one of the most important changes to the legal context, which took effect after lengthy preliminary academic research, was the decree about the Index on Biological

zöldtetők, flóratetők tervezése, a barnamezős területek megújítása, zöldöv [63], zöldgyűrű-kutatások, táji indikátor [64] fejlesztése, szélmotorok hatásainak vizsgálata vagy kezdődő tájtipológia, tájkarakter kutatások. A kutatási tématerület változatossága és bővülése jól mutatja a szakterület alkalmazkodási képességét a változó-társadalmi-gazdasági környezethez és az új kihívásokhoz. A kutatási eredmények terjesztésének új formái, csatornái is létrejöttek, egyik ilyen a szabványok megjelenítése. Az általános tájvédelem szakkifejezéseiről [65] és a tájak esztétikai minősítéséről [66] is ekkor jelenik meg olyan szabvány, amelyben az egyetem kollégái dolgoztak. A jogi környezet változásának talán egyik legfontosabbika, hosszas előzetes egyetemi kutatások után megjelent a biológiai aktivitás-érték (BAÉ) rendelet [67], amely kötelezővé teszi beépítések esetében az elveszett zöldfelületek kompenzációját. Tovább bővül az egyetemi jegyzetek sora is a természetvédelmi területek tervezése jegyzettel [68].

AZ 2005-2010-ES ÉVEK

Az időszakban kiszélesedtek, és egyre változatosabbá váltak a kutatások. A Lippay napokon 2005-ben már 52 előadás, 2007-ben 49 előadás hangzik el – lefedve szinte a kertépítészeti kutatások teljes spektrumát. Tovább folytatódtak a köztér-megújítási, a város-rehabilitációs kutatások, megjelentek a lakótelep zöldterület-rehabilitációs előadások, találkozhatunk városperem-kutatással, közpark-rehabilitációs előadásokkal, a növényalkalmazás új tendenciáival, közterület-gazdálkodási kérdésekkel. Egyre nagyobb teret kaptak a közösségi tervezéssel, oktatással, környezetpszichológiával kapcsolatos kutatások is. A történeti kertrekonstrukciós kutatások [69] kiszélesedtek – a hagyományos értelemben vett történeti kert-kutatáson túl – a határon túli kertek, a belvárosok, várak, 70-es évek kertjei, a multimédás 3D kertfelmérésekkel és kertregészeti kutatásokkal. A tájtervezési kutatásban olyan új feladatok jelentek meg, mint a világörökségi területek rendezése, a tájképvédelmi övezet OTrT-be integrálása [70], térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetek lehatárolása (Békés, Baranya, Tolna, Vas, Zala, Pest megyékre), vagy az időszak legnagyobb pályázatos kutatása, az országos tájérték kataszter (TÉKA projekt [71]) készítése, amelynek eredményeit azóta is közvetlenül használja a természetvédelem és településtervezés. Megjelentek az első cikkek a tájkarakter-felméréssel és zöldinfrastruktúra-tervezéssel kapcsolatosan is. A 2/2005-ös környezeti hatásvizsgálati rendelet után elindult a térségi környezeti hatásvizsgálatokkal kapcsolatos kutatás, [72, 73] és elkészült az OTrT első környezeti hatásvizsgálata [74] is kari kutatásként. A 2006-os év jelentős változást hozott a publikálási lehetőségekben is, megjelent az első '4D' Tájépítészeti és Kertművészeti Folyóirat, évi négy számmal. Tovább folytatódtak a PhD kutatások hat sikeres védéssel

szabadtértervezés, kisvízfolyás-rehabilitáció, várostervezés, közösségi tervezés, zöldhálózat-tervezés és tájalakítás témakörökben. Egyre több egyetemi tankönyv és népszerűsítő könyv jelent meg elsősorban kertépítészeti témakörben [75, 76, 77]. Az időszakban tovább folytatódott a „nemzetköziesedés”. Megrendezésre kerül Budapesten a III. Fabos Conference on Landscape and Greenway Planning, és sikeres TEMPUS pályázatokban [78, 79] is részt vesz a Kar. A visegrádi országok együttműködésében valósult meg a Táj gyöngyszemei c. kutatás [80]. A kutatási palettán egyre több a hazai vagy nemzetközi alapok által támogatott kutatás: OTKA, TÁMOP [81], ERASMUS, TEMPUS, NORVÉG ALAP, Visegrádi Alap.

AZ 2010-2015-ÖS ÉVEK

A Budapesti Corvinus Egyetemhez történő csatlakozás a Tájépítészeti Kar kutatási profiljának színesedését is jelentette. A Kerekes Sándor és Jámbor Imre vezette TÁMOP „Fenntartható fejlődés, élhető régió, élhető települési táj” alprojektje keretében négy tudományterület szakembereinek környezeti, fenntarthatósági kutatásait integrálta. Az eredmény három kötet, és bennük több mint 50 tanulmány [82]. A kutatás bizonyította, hogy a tájépítészeti a részproblémák megoldásán túl képes nagyobb léptékű (regionális, országos) környezeti problémák (fenntarthatóság, klímaváltozás) megoldásába is sikeresen bekapcsolódni. A doktori iskolában is jelentős fejlődés következett be, öt év alatt 21 sikeres dolgozat született és került megvédésre. A teljesség igénye nélkül a témakörök a szabadtértervezés, a kertművészet, a tópartok ökológiai viszonyai, a temetőkertek, a vidéki tájalakulás, a városi hősziget-elemzés, a tájkarakter-elemzés, tájhasználati tájfunkció-elemzések, a klímaváltozás, a távérzékelés, a tanösvény-tervezés, a vasúti rozsdaterületek zöldítése, a tájvédelem és a dendrológiai kertek vizsgálata témakörök között változtak. Mivel mindegyik dolgozat a maga témakörében egy összefoglaló tudásbázis is, ezért elmondható, hogy a korábban hiányolt szakmai anyagok tárháza folyamatosan fejlődésnek indult. Egyre szaporodtak ugyanakkor az egyetemi kiadványok is. A turizmusfejlesztés keretében az országos Mária Út hálózat tájépítészeti vonatkozásairól szerveződött konferencia és készült kiadvány [83] 2010-ben. 2011-ben új tájtervezési jegyzet jelenik Sallay Á. szerkesztésében [84], valamint a TÉKA projekt eredményeiből készült könyv [85] is. Új nemzetközi projektek indulnak (Interreg Vital Landscape [86]), amely már nemcsak oktatási együttműködés, hanem előrejelzi, hogy a hazai kutatási források mellett egyre nagyobb mértékben lehet és kell EU-s forrásokra is támaszkodni. Tovább folytatódott a határon túli kertek felmérése, inventarizációja is [87]. Újra sikeresen megrendezés került – immár ötödik alkalommal – a Fábos Conference on Landscape and Greenway Planning konferencia.

Activity [67]. It makes the compensation for green spaces lost to building developments mandatory. Furthermore, a course book on the planning of nature conservation areas was also added to the series of university course materials [68].

THE YEARS 2005-2010

During this period, research became broader and even more diverse. At the Lippay Days, 52 papers were presented in 2005 and 49 in 2007, covering almost the entire scope of research in landscape architecture. Research on public space renewal and urban regeneration continued, with presentations on the renewal of green spaces around housing developments, urban fringe research, public park renewal, new trends in planting design, and issues of public space management. Research on participative planning, education and environmental psychology also gained ground. Research on historic garden restoration [69] broadened beyond the traditional sense, to include gardens beyond the borders of Hungary, in city centres and castles, gardens of the 1970s, multimedia 3D garden surveys and garden archaeology. In landscape planning research, new tasks emerged such as the classification of World Heritage Sites, the integration of the visual amenity protection zone into the National Spatial Plan [70], the designation of visual amenity protection zones of regional importance (Békés, Baranya, Tolna, Vas, Zala and Pest Counties) and the preparation of the national landscape feature inventory (TÉKA project [71]), the results of which are still being directly used in nature conservation and local planning. The first articles on landscape character assessment and green infrastructure planning were also published. After the Environmental Impact Assessment Decree 2/2005, research on regional environmental impact assessments was launched [72, 73] and the first environmental impact assessment of the National Spatial Plan [74] was also completed as research by the Faculty. The year 2006 also saw a significant change in publishing opportunities, as the '4D' Journal of Landscape Architecture and Garden Art was first launched, featuring four issues a year. PhD research continued with six successful theses in the fields of landscape design for urban open spaces, restoration of small watercourses, urban planning, participatory planning, green space network planning and landscape transformation. An increasing number of academic textbooks and other popular books were published, mainly on landscape design [75, 76, 77]. During the period, "internationalisation" continued. The 3rd Fabos Conference on Landscape and Greenway Planning was held in Budapest and the Faculty was involved in successful TEMPUS grant applications [78, 79]. In cooperation with the Visegrád Countries, the Pearls of the Landscape research [80] was carried out.

A growing body of research was supported by national or international funds (OTKA, TÁMOP [81], ERASMUS, TEMPUS, Norway Grant, Visegrad Fund).

THE YEARS 2010-2015

The integration into the Corvinus University of Budapest also meant a further enriching of the Faculty of Landscape Architecture's research profile. The TÁMOP sub-project Sustainable Development, Liveable Region, Liveable Urban Landscape, led by Sándor Kerekes and Imre Jámbor, brought together the environmental and sustainability research of experts from four disciplines. The resulting three volumes contain more than 50 studies [82]. The research has demonstrated that landscape architecture can successfully contribute to the solution of larger scale (regional or national) environmental problems (sustainability, climate change) in addition to addressing sub-problems. The doctoral school also made significant progress, with 21 successful theses written and defended in five years. Without being exhaustive, the topics ranged from design for open spaces, garden art, ecological conditions of lakeshores, cemetery gardens, rural landscape formation, urban heat island analysis, landscape character assessment, landscape function analyses with regards to land use, climate change, remote sensing, design of educational trails, greening of railway brownfields, landscape conservation and dendrological garden studies. As each of the theses is also a synthesis of the body of knowledge on its own subject, it is fair to say that the repository of previously scarce professional material has been steadily evolving. At the same time, the number of university publications has also increased. In the context of tourism development, a conference on the landscape aspects related to the national network of the Virgin Mary Trail was organised and its proceedings [83] were produced in 2010. In 2011, a new coursebook on landscape planning edited by Á. Sallay [84] and a book on the results of the TÉKA project [85] were published. New international projects were launched (Interreg Vital Landscape [86]), which were no longer just educational cooperations, but they also anticipated the fact that in addition to domestic research funds, EU resources can and should be increasingly relied upon. The survey and inventory of gardens beyond the current national borders [87] also continued. The Fábos Conference on Landscape and Greenway Planning was successfully held again for the fifth time.

THE YEARS 2015-2020

Two major events had an impact on the period's research: the Faculty of Landscape Architecture was separated from the organisational system of Corvinus University of Budapest and attached to Szent István University in January 2016. By the end of the decade, the university

AZ 2015-2020-AS ÉVEK

Az időszak kutatásait is befolyásolta két jelentős esemény: a Tájépítészeti Kart 2016 januárjától leválasztották a Budapesti Corvinus Egyetem szervezeti rendszeréből, és a Szent István Egyetemhez csatolták. Az évtized végére pedig két éves Covid-járvány terheit viselte az egyetem. A nehézségek ellenére a 16 PhD kutatás sikeres védeése történt ebben az időszakban. A kutatási témák továbbra is változatosak: találkozhatunk a posztmodern tájépítészet és a szabadtervezés elméleti hátterét kutató témával, a történeti kerteket, kolostorkerteket a fővárosi zöldinfrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos témákkal, közösségi kert-tervezési témával, de a vidékfejlesztéshez, a biodiverzitás-fejlesztéshez, a távérzékeléshez, az ökoturizmus-fejlesztéshez kapcsolódó témák is megtalálhatók. A védettek között megjelent az első olyan külföldi hallgató is, aki a későbbiekben egyre népszerűbbé váló Stipendium Hungaricum ösztöndíjas kutatás keretében végezte kutatásait. Az időszakban az egyetem nemzetközi oktatási, kutatási kapcsolatainak kiszélesedését is jól mutatja, 2016-ban indul az EULand21 [88], ConnectGREEN [89], 2019-ben a LEAD2LEAP [90] projekt. Hosszas előkészítés után 2017-ben hivatalosan elindult a zöldinfrastruktúra fejlesztéseket megalapozó KEHOP kutatási projekt [91, 92] (2017-2022), amelynek keretében tájkarakter-kutatásokban, belterületi és külterületi zöldinfrastruktúra-kutatásokban vettek részt tájépítész kollégák és PhD hallgatók. Sorban jelentek meg kiadványok, jegyzetek, kutatási eredményeket bemutató könyvek is, 2017-ben térinformatika jegyzet [93], 2018-ban a Városliget kialakulásáról [94] jelent meg könyv. Könyvrészleteket írtak kollégák a 2018-ban megjelenő Magyar Nemzeti Atlasz természetföldrajzi részét bemutató kötetben (tájrehabilitáció és tájképi potenciál fejezetek) [95, 96]. 2019-ben Mikoviny Sámuel tájalakító tevékenységéről is új könyv jelent meg [97].

AZ 2020-2024-AS ÉVEK

2021-ben újabb jelentős változás történt az egyetemen, a korábbi intézmények integrálódása után megalakult a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem (MATE), és a karok helyét intézetek vették át. A karokhoz tartozó Doktori Iskolák központosításra kerültek, szervezetenként elkülönültek, gazdaságilag önállóvá váltak. Az átalakulás eredményei teljesen még nem láthatók, de az már biztos, hogy az eddigi 25 PhD disszertáció védelemmel is valószínűleg ez lesz a PhD kutatások legaktívabb időszaka. A nemzetköziesedést jól jelzi, hogy a témavezetések és a védések harmada már angol nyelven történt. A Stipendium Hungaricum ösztöndíjas kutatók között kínai, egyiptomi, jordán, kolumbiai hallgatók egyaránt megtalálhatók. A korábbi, csak a Kárpát-medencére szűkülő tájépítészeti kutatások mellett így már szinte bármely kontinensről

találhatunk kutatási témákat: kínai városi hősziget-kutatások, tunéziai történelmi városközpont funkcionális átalakulása, rekreációs alkalmassági vizsgálat egyiptomi városok esetében. A MATE megalakulása utáni évek teljesítményértékelésében egyre nagyobb szerepet kap a nemzetközileg elismert szaklapokban (Q1, Q2) történő publikálás. Az egyetemi rangsorokban, „rankingekben” történő előrelépésben is jelentős meghatározó tényezővé vált a kutatási teljesítmény, amelyben az intézet is évről-évre egyre jobban szerepel. Az eddig megvalósult nemzetközi kutatások (ConnectGREEN [98, 99] A SaveGREEN [100, 101]) új szintjét jelentik, hogy olyan új EU Horizon kutatásaiba is sikerült bekapcsolódni, amely már a kontinensek közötti jó gyakorlatok tapasztalatainak átadásáról szól [102].

Az áttekintett másfél emberöltő, a kutatási témák, kutatási projektek sokszínűségét, a tájépítészeti kutatások széles területét mutatja. A témák változatossága bizonyítja, hogy a szakterület mindig gyorsan, adekváтан tudott reagálni az új szakmai kihívásokra a változó társadalmi-gazdasági és kutatási környezetre. De a kutatási témák fókuszában mindvégig a kezdetekben megfogalmazott TÁJ, az ökológiai, fenntarthatósági, klímavédelmi, természetvédelmi, tájvédelmi célok álltak, állnak. ©

was burdened by two years of Covid pandemic. Despite the difficulties, 16 PhD studies had successfully defended their theses during this time. The research topics continued to be varied, ranging from the theoretical background of postmodern landscape architecture and open space design, to historical gardens and monastery gardens, to the development of green infrastructure in Budapest, and to the design of community gardens, but also to topics related to rural development, biodiversity development, remote sensing and ecotourism development. Among those who defended their theses was the first foreign student who conducted the research within the framework of the Stipendium Hungaricum scholarship programme, which became increasingly popular later on. In the period under review, the broadening of the university's international educational and research links is also illustrated by the launch of the EULand21 [88] and ConnectGREEN [89] projects in 2016 and the LEAD2LEAP [90] project in 2019. After a long preparation period, the KEHOP research project [91, 92] (2017-2022), aimed at providing basis for green infrastructure developments, was officially launched in 2017, which included landscape character research, and urban and rural green infrastructure research, involving landscape architect colleagues and PhD students. A succession of publications, coursebooks and books showcasing research results were published, with a textbook on GIS [93] in 2017, and a volume on the origins of the City Park [94] was published in 2018. In 2018, colleagues wrote chapters in the natural geography section of the Hungarian National Atlas (on landscape restoration and visual potential of the landscape) [95, 96]. In 2019, a new book on Samuel Mikoviny's landscape shaping activities was published [97].

THE YEARS 2020-2024

In 2021, another major change took place at the university. After the integration of the former institutions, the Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (MATE) was established and the faculties were replaced by institutes. The Doctoral Schools that used to belong to the faculties became centralized, organisationally separate and economically autonomous. The results of the transformation are not yet fully visible, but it is certain that, with 25 PhD dissertations defended so far, this is likely to be the most active period for PhD research. The fact that a third of the studies and defences were conducted in English is a good indicator of internationalisation. The Stipendium Hungaricum scholarship holders include students from China, Egypt, Jordan and Colombia. In addition to earlier research on landscape architecture, which was limited to the Carpathian Basin, we can now find research topics from almost every continent: urban heat island research in China, functional transformation

of a historic urban centre in Tunisia, and recreational suitability studies in Egyptian cities. In the years following the establishment of the MATE, benchmarking has been increasingly based on publications in internationally recognised journals (Q1, Q2). Research performance has also become a major factor of progress in university rankings, with the Institute's ranking improving year by year. A new dimension to the international research carried out so far (ConnectGREEN [98, 99], SaveGREEN [100, 101]) is that we have succeeded in engaging in further EU Horizon research that is about transferring best practice across continents [102].

The nearly half a century reviewed shows a diversity of research topics and projects, and a vast field of research in landscape architecture. The rich array of subjects demonstrates that the discipline has always been able to respond quickly and adequately to new professional challenges in a changing socio-economic and research environment. Nevertheless, the focus of the research topics has always remained the LANDSCAPE, the objectives of ecology, sustainability, climate protection, nature conservation and landscape protection, as defined at the very beginning. ©

This work is licensed under Creative Commons 4.0 standard licenc: CC-BY-NC-ND-4.0.

- 1** Frascati Manual, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities. DOI: 10.1787/9789264239012-en (2015). ISBN 978-9264238800
- 2** Creswell, J.W. (2008). Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd ed.). Upper Saddle River: Pearson.
- 3** Jack Ahern (2005), Integration of landscape ecology and landscape architecture: an evolutionary and reciprocal process, Cambridge University Press, DOI: 10.1017/CBO9780511614415.031
- 4** Ormos Imre: (1966) Zöldterületek fejlesztése az ember szolgálatában, Lippay J. Tudományos Ülésszak előadásai (https://adt.arcanum.com/hu/collection/Kerteszeti-Egyetem_Konferenciak/)
- 5** Ormos Imre: (1967) A kerttervezés története és gyakorlata, Mezőgazdasági Kiadó
- 6** Mőcsényi Mihály: (1966) Társadalmi fejlődés és a tájalakulás kölcsönhatásáról, Lippay J. Tudományos Ülésszak előadásai (https://adt.arcanum.com/hu/collection/KerteszetiEgyetem_Konferenciak/)
- 7** Mőcsényi M. 1968. A táj és a zöldterület fogalmi problémái a tájrendezés nézőpontjából -Településtudományi Közlemények, 21. sz. pp. 66-76.
- 8** Jancsó Gy. - Jilly B. Oláh S. kertépítő zsebkönyve, Mezőgazdasági Kiadó
- 9** Iván László(1996) Budapesti falanszterek A tömeges lakásépítés térbeli konzekvenciái https://www.mtafk.hu/konyvtar/kiadv/FE1996/FE19961-2_73-99.pdf Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Panelh%C3%A1z
- 10** Oláh Sándor (1974) A családi ház kertje, Mezőgazda Kiadó
- 11** Virágoskert, pihenőkert(Szerk. Lelkes L.), 1973, Mezőgazda Kiadó, Budapest
- 12** Lime, D.W., 1979. Carrying capacity. Trends in Rivers and Trails 16:37-40
- 13** Pirk Ambrus, (1977) Ötletek a kert berendezéséhez, Mezőgazdasági kiadó
- 14** Babós Lajos (1979) Kertépítészeti geodézia, Mezőgazdasági kiadó
- 15** Csemez Attila: Untersuchungen zur An wendbarkeit von Bewertungsmethoden zur Planung von Erholungslandschaften, 1978. 7, 183, 26, XLVIII, 2 p.- Kand. Jámbor Imre: Zur Entwicklung von Freiräumen in Siedlungen unter besonderer Berücksichtigung der ökologischen Bedingungen und des Freiraumelementes Pflanze. 1978. 3, 189 p.-Kand.
- 16** https://jogkodex.hu/jsz/1976_2_torveny_5430527
- 17** Csemez Attila A Gabcikovo -Nagymarosi Vízleép- csőrendszerrel érintett térség tájrendezési tanulmányterve, (1982) Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai
- 18** Csima Péter A táj terhelhetősége az üdülés-fel való terhelhetőség vizsgálatának elvei és módszerei a tájtervezésben (1984) Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai
- 19** Galambos József A táj természeti és módosított természeti elemeinek vizsgálata az optimális területhasználási lehetőségek vonatkozásában, (1982) Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai
- 20** Szügyi Edit Tájébrázolás (létesítmények tájba illesztésének ábrázolása), (1982) Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai
- 21** Kiáczy Gy.- Szendrői J., (1980) A zöldfelületek fenntartása, Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- 22** Mőcsényi M., (szerk.),(1983) Az általános tájvédelem alapjál szolgáló tájértékelési módszer:
- 23** Csemez A. et al. A Gabcikovo-Nagymarosi vízlepcsőrendszerrel érintett térség tájrendezési tanulmányterve: Tájpotenciál vizsgálat és értékelés (1980)
- 24** 13/1983. (IX. 8.) ÉVM rendelet a területrendezési tervezési jogosultságról
- 25** M.Szilágyi K. (1988) Vizsgálatok Budapest zöldfelületi rendszere fejlesztéséhez, Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai
- 26** Csemez A. (1989) Bős (Gabcikovo)- Nagymaros vízlepcsőrendszer információs dokumentáció (Tájjelleg, tájésztétika)
- 27** CsemezA, Kollányi L.(1988) Tájképvédelmi vizsgálat és javaslat a Dunakanyar üdülőkörzet regionális rendezési tervéhez és a fejlesztési program megalapozásához
- 28** Csemez A., Kollányi L.(1990) Tájképi potenciál értékelési módszertana
- 29** Csemez A., Szügyi E. Nagymarosi Vízlepcső tájba illeszthetősége, VÁTI
- 30** Szabó Gábor (1986) A Nagymarosi Vízlepcső és létesítményeinek tájba illesztése, Lippay
- 31** Konkolyiné Gyúró E. (1988) A tájfejlődés történeti vizsgálata a Zempléni hegységben, Lippay
- 32** Csemez A., Szerk. (1986) VI. Országos Zöldfelületi Konferencia : Szolnok, (ÉTK)
- 33** Kollányi L.- Prajczér T. (1995), Tér-informatika a gyakorlatban, GeoGroup Bt.
- 34** MI-13-25:1991 Általános tájvédelem. Egyedi tájértékek kataszterezése c. műszaki irányelv
- 35** Pest megye környezetállapotának vizsgálata és értékelése. Budapest és Pest megye peremterületeinek részletes környezet-terhelhetőségi vizsgálata és intézkedési javaslatok kidolgozása (Planungsgruppe Ökologie + Umwelt, Hannover, 1993)
- 36** Karádi G.: (1992) A Bp. XII. kerület fejlesztési alaptervének zöldfelületi és környezetvédelmi munkarészei
- 37** Török Éva - Papp Marianna (1996) A XXII. kerület zöldfelületi rendszerének sajátosságai.
- 38** Balogh Péter István: (1996) Budapest, I. kerület, Fő utca környezetrendezési terve, Lippay J.
- 39** Jámbor I., (1995)A zöldfelületi tervezés kiterjesztése: A belterületi zöldfelületek terhelésének, terhelhetőségének vizsgálati és értékelési módszerei (tanulmány), KTM
- 40** Csemez A. (1991) Tájértékelési eljárás kidolgozása a természeti elemegyüttesek ökológiai, ökonomiai és vizuális hatásaihoz, OTKA kutatás
- 41** Csemez A. (1992) Tájéinformációs elemzőrendszer kidolgozása az ökológiai tévcselések megelőzése és újabb területhasználati konfliktusok megakadályozása érdekében, OMFB kutatás
- 42** Csemez A., Csima P. (1993) A tervezett Dunai Nemzeti Park és térsége regionális és tájrendezési terve (Vizsgálati munkarész), Csima P. et. al. Zempléni Tájvédelmi Körzet és Térsége regionális és tájrendezési terve (1988-1995)
- 43** Csemez A. et a. (1995) A tervezett Duna-Dráva Nemzeti Park és térsége regionális és tájrendezési terve (Vizsgálati munkarész), Jámbor Imre (1992) A harmonikus kert, Silvanus Könyvek
- 44** Jámbor I., (1995) Zalakaros- Gyógyfürdő tér kertépítészeti rendezési és kiviteli terve
- 45** Csemez A., 1998, Vidékfejlesztés a tájtervezésben, Lippay
- 46** Kőszegfalvi Gy.(1998) Vidékfejlesztéssel összefüggő területfejlesztés, Lippay
- 47** Duhay G.(1998) A vidékfejlesztés lehetőségei a védett természeti területeken, Lippay Csima P. et al., (1996) A Velencei tavi térség üdülési alkalmasságának és terhelhetőségének vizsgálata (kézirat)
- 48** Csemez A.,Kollányi L. (1997) Tájterhelhetőségi vizsgálat és program a Tisza tó regionális rendezési tervéhez
- 49** https://mek.oszk.hu/09800/09809/
- 50** Csemez A., Tájtervezés - tájrendezés (Mezőgazda Kiadó, 1997)
- 51** Csima P., Kincse K., (1999) Tájrehabilitáció (egyetemi jegyzet, KEE)
- 52** Fekete A., (1995-99) ÖAAD kutatói ösztöndíj: Gartenkunst im Österreich, Kutatási helyszín: BOKU Wien, Institut für Landschaftsplanung
- 53** Fekete A., (1998-96) DAAD kutatói ösztöndíj: Landschaftsgaertnerei im Deutschland. Kutatási helyszín: Humboldt Universität zu Berlin
- 54** Jámbor I., Kertépítészeti tér, szabad tér, zöld tér,'Tájépítészeti' szakmai tudományos folyóirat I. évf. /1. Debrecen, 2000.
- 55** (2001): Phare CBC Magyarország - Ausztria Program Magyar-Osztrák Fertő-térségi fenntartható közlekedési projekt
- 56** M. Szilágyi Kinga, Teaching and Learning in Landscape Architecture: Le:Notre projekt, 2004
- 57** https://ln-institute.org/
- 58** https://journal.uni-mate.hu/index.php/tl/article/view/4607/4824
- 59** Jámbor I. (2002-2003) Gyula - Várkertület és sáncrendszer szabadtérépítészeti rekonstrukciós terve: engedélyezési és kertépítészeti kiviteli terv
- 60** Csemez et al. (2001) Dél-Budakörnyéki Zöld Öv (Green Belt) pilot project - Zöldfolyosó rendszer kialakítása, Bp.
- 61** Kollányi L. (2004), In: Tájji indikátorok alkalmazási lehetőségei a környezetállapot értékeléséhez, Környezetállapot Értékelés Program (KÉP), MTA-TAKI
- 62** MSZ 20370:2003 Természetvédelem. Általános tájvédelem. Fogalommeghatározások
- 63** MSZ 20372:2004 Természetvédelem. Tájak esztétikai minősítése
- 64** 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet a területek biológiai aktivitásértékének számításáról
- 65** Csima P., M. Bugyi I., (2004) Természetvédelem - védett területek tervezése (egyetemi jegyzet, BKÁE)
- 66** Jámbor I. et. al. (2010) Gödöllő, Királyi kastély parkjának rekonstrukciós terve és a felső kert kertépítészeti engedélyezési és kiviteli terve
- 67** Kollányi L. (2008) Tájképvédelmi területek az Országos Területrendezési Tervben, III. Magyar Tájökológiai Konferencia
- 68** Kollányi L. et. al. (2009-2010) ,Tájji értékek kataszterezése az Európai Táj Egyezmény hazai bevezetésének megalapozásához, a tájkarakter értékelés módszertanának kidolgozásához"
- 69** Szilvácsku Zs. (2006): A Környezeti Operatív Program stratégiai környezeti vizsgálata
- 70** Szilvácsku Zs. (2009) Az értékalapú hatásvizsgálatok kihívásai, Lippay
- 71** Kollányi L., et. al. (2006) Az Országos Területrendezési Terv Felülvizsgálata, az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény módosító javaslat - Környezeti Vizsgálat
- 72** Jámbor I. (2009) Kerttervezés, VM Herman Ottó Intézet
- 73** Jámbor I., (2009) Kertépítészeti története, VM Herman Ottó Intézet
- 74** Jámbor I. A kertépítés kézikönyve (Dashofer Kiadó, 2008)
- 75** TEMPUS CD_JEP Landscape management - an essential educational profile and a key development area within the landscape architect master program in Serbia
- 76** LENNE Landscape Education For A New Neighbourhood Of Europe, Tempus project (2007)
- 77** Kollányi L. projektvezető (2008) Pearls of the Landscape, Visegrad Fund Research Project
- 78** Fekete A. („Akadálymentes szabad tér” alprogram vezetője), TÁMOP 5.4.5 pályázat, 1. témakör: A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének kialakítása - Egyetemes És Akadálymentes Tervezés.
- 79** Kerekes, S. and Jámbor, I. eds. (2012) Fenntartható fejlődés, élhető régió, élhető települési táj 1-4. kötet Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest. ISBN 978-963-503-504-5
- 80** Filepné Kovács K (szerk.) A Mária Út hálózata és kialakítása konferencia kötet, (2010), ISBN 978-963-503-507-6, BCE
- 81** Sallay et. al. (2011) Tájtervezés és területfejlesztés, BCE Tájépítészeti Kar, ISBN: 9789635034598
- 82** Máté Zs., Kollányi L. (2011), Rejtőzködő kincsek - Tájértékek Magyarországon, Magyar Nemzeti Múzeum
- 83** Jombach Sándor (szerk.), Egyed Adrienn; Tájkezelési módszerek és megoldások az „Élő tájak” projektben BCE
- 84** Fekete A., (kutatásvezető) (2013-2014) Magyar Művészeti Akadémia: Erdélyi kastélykertek művészeti alkotásainak értékkatasztere és tájépítészeti értékelése.
- 85** Fekete A., (alprogram vezető) Erasmus Strategic Partnership: Trans European Education for Landscape Architects 'EULand21': KA-2 Cooperation for Innovation and the Exchange of Good Practice Strategic partnership for Education KA2-2016-1-LT01-KA203-023219-999885604 ("Best design practice" alprogram vezető kutató)
- 86** Kollányi L. (magyar program vezető) INTERREG Danube, (2018-2021) ConnectGREEN Restoring and managing ecological corridors in mountains as green infrastructure in the Danube basin.
- 87** Fekete A., (alprogram vezető) Erasmus Strategic Partnership: LED2LEAP - Landscape Education for Democracy towards Leadership, Empowerment, Agency and Partnership Erasmus+ partnership 2019-1-NL01-KA203-060497 („Community design" alprogram vezető kutatója)
- 88** https://termeszetem.hu/hu/zoldinfrastruktura/feladatok-3
- 89** Kollányi L. (témavezető) (2017) Zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése, A zöldinfrastruktúra-hálózat felmérésével és fejlesztésével, kapcsolatos hazai és nemzetközi tapasztalatok, jó gyakorlatok feldolgozása, adatigények meghatározása.
- 90** Máté K., Kollányi L., Jombach S.(2017) Térinformatikai alapok egyetemi jegyzet tájrendező és kertépítő mérnököknek, SZIE
- 91** Jámbor I., (2018) Nebbien Városligete. A világ első népkertje Pesten (Terc Kiadó,)
- 92** Csima P., (2018) Tájrehabilitáció (könyvrészlet in: Magyarország Nemzeti Atlasza, MTA)
- 93** Kollányi L. (2018) Tájrehabilitáció (könyvrészlet in: Magyarország Nemzeti Atlasza, MTA)
- 94** Csima P. (2019) Mikoviny Sámuel az építész és tájalakító (ÉTK)
- 95** Filepné Kovács. K. (2021) Szerk. Ökológiai folyosók a Kárpátok régiójában, a ConnectGREEN projekt eredményei
- 96** K. Filepné Kovács, I. Valánszki, L. Kollányi, (MATE), M. Husar, V. Ondrejčíka, (2021) Gap Analysis on the Identification of the Needs for Improving the Planning Processes and Tools Related to Ecological Corridors Identification and Preservation, Danube Transnational Programme, DTP2-072-2.3
- 97** Interreg Danube - SaveGREEN DTP3-314-2.3 "Safeguarding the functionality of trans-nationally important ecological corridors in the Danube basin" , July 2020 - December 2022
- 98** Filepné Kovács K., Szilvácsku Zs., (2024) Ökológiai hálózat és szakpolitikák az ökológiai hálózat védelmének lehetőségei különböző szakpolitikákon keresztül. MATE, ISBN 978-963-623-090-6
- 99** https://www.ruralities-project.eu/